

Chajee Sara 5778 - Het leven van Sara

Genesis - Bereesjiet 23 : 1 - 25 : 18.
1 Koningen 1 : 1 - 31 en Matteüs 1 : 1 - 17.

De dagen waarop Abraham en Isaac op weg waren naar de berg Moria voor de binding van Isaac, bleef Sara alleen achter in haar tent. De overlevering uit de (*1) midrash verhaald: De satan kwam bij haar langs om te vertellen dat Abraham Isaac zou gaan offeren. Sara begreep dit niet. Hoe kan zoiets gebeuren, dat Abraham hun enige zoon, een zegen van (*2) HaSjem en een voortgang van hun nageslacht, gaat offeren. Hoe is dit mogelijk? Sara bracht deze dagen in diepe duisternis door. Op de dag van de binding van Isaac kwam de satan opnieuw langs om Sara mee te delen dat Isaac op het allerlaatste moment toch niet geslacht was. De enorme vreugde en blijdschap konden het lichaam en de geest van Sara niet bevatten en Sara stierf op de leeftijd van 127 jaar in Kirjat Arba dit is het tegenwoordige Hebron.

Abraham keert terug van de binding van Isaac, de tiende en laatste beproeving, en verneemt dat zijn geliefde vrouw Sara is gestorven. Nu moet hij haar gaan begraven. Abraham gaat naar de Hetieten toe, het gebied waar hij zich bevindt, en vraagt om toestemming om zijn dode te begraven. Abraham wil haar in de spelonk van Machpela begraven. Deze spelonk behoort Efron de Hetiet toe. Abraham betaalt hier de volle prijs voor (400 sjekel) om de Hetieten en Efron officieel hun aanspraak op deze plaats te ontzeggen. De uitdrukking voor de volle som komt ook in het boek 1 Kronieken 21:21-26 voor. Hier betaalt Koning David de volle som van 600 sjekel om Ornan de aanspraak op Jeruzalem te ontzeggen. Een derde centrale plaats in Israëel is Sechem, de plaats waar Jozef is begraven. Jacob had deze plaats van de zonen van Chamor, de vader van Sechem gekocht, Jozua 24:32 en Genesis 33:19.

Het is opmerkelijk waar te nemen dat juist over deze drie plaatsen die door de voorvaders met geld gekocht zijn zoveel ophef in de geschiedenis gemaakt werd en nog steeds wordt.

In Genesis 24:1 wordt verteld dat Abraham oud en bejaard is geworden en dat HaSjem hem in alles heeft gezegend. Oud en bejaard zijn twee woorden die een verschillende inhoud hebben. Er zijn mensen die oud zijn en er zijn mensen die bejaard zijn. Abraham was zowel oud als bejaard. Wat houdt dit in? Wel oud zijn betekent dat iemand tijdens zijn leven wijsheid heeft verworven. Een oud iemand heeft een hoog niveau van kennis van volkomenheid voor zijn eigen ziel bereikt. Bejaard is iemand wiens levensdagen volkomen waren: elke dag was gevuld met (*3) mitswot. Een bejaard iemand verlicht zijn omgeving door de mitswot die hij heeft gedaan en hiermee brengt hij zijn directe omgeving en de wereld tot volkomenheid.

Abraham heeft niet alleen wijsheid voor zichzelf verworven door middel van het bestuderen van de Tora, hij heeft ook de wereld met zijn mitswot verlicht. HaSjem heeft Abraham in alles gezegend. Het woord voor in alles is bakol (beth 2 - kaf 20 ,lamed 30) en heeft een getalwaarde van 52. Het woord voor zoon (ben: beth 2 - noen 50) heeft dezelfde getalwaarde. In alles betekent niet alleen een zegen in rijkdom en bezit, het is ook een zoon die de traditie van de vader en de zegen van HaSjem zal voortzetten.

Direct hierna lezen wij dan ook dat Abraham voor zijn zoon zorgt. Abraham stuurt zijn trouwe knecht Eliëzer erop uit om een vrouw voor Isaac te zoeken. Abraham stuurt Eliëzer naar Charan toe om uit zijn vaderhuis een geschikte vrouw voor Isaac te vinden. Een vrouw uit Kanaän is onmogelijk omdat Kanaän de zoon van Cham vervloekt is. Abraham komt uit Sjem, de gezegende zoon van Noach, voort en kan zich niet verbinden met een vervloekte. Eliëzer was ook een afstammeling van Kanaän. Ondanks de levenswijze van Eliëzer die, als een trouwe volgeling van Abraham, de weg van (*4) emuna van zijn meester bewandelde, kon hij de dochter van Eliëzer niet aan Isaac uithuwelijken, hetgeen hij graag gewild had. Zo ging Eliëzer rijk beladen en met een zegen van Abraham voor een geslaagde reis op pad.

Een engel werd voor hem uitgestuurd (midrash) om de weg voor te bereiden. Een reis die normaal gesproken 17 dagen had moeten duren werd tot één dag verkort. Eliëzer maakte als het ware een sprong en bereikte nog diezelfde dag Charan.

Eliëzer voert de opdracht voor zijn meester Abraham met volkomen emuna uit. Hij vraagt HaSjem om een teken. Hij is nauwelijks uitgesproken of zijn gebed is al beantwoord! Tijdens het gesprek van Eliëzer met Rivka (Rebecca), beantwoordt Rivka de vragen in de juiste volgorde. Wij antwoorden meestal eerst op de laatste vraag die gesteld is, omdat dit de vraag is die wij het beste herinneren. Rivka houdt echter de volgorde van de gestelde vragen aan. Ook verspilt zij het water niet. Het was allereerst een wonder dat het water in de bron voor haar naar boven steeg opdat zij zich niet hoefde in te spannen om de kruik met water naar boven te halen. Nadat zij Eliëzer van het water heeft laten drinken giet zij het overgebleven water in de drinkbakken van de kamelen en geeft hen ook te drinken.

Rivka, een goed en behulpzaam meisje, is als een roos tussen de distels, waarmee haar slechte familie wordt vergeleken. Rivka accepteert het aanbod van Eliëzer onmiddellijk en zonder talmen gaat zij de volgende dag met Eliëzer mee naar het land Kanaän. In Kanaän aangekomen ziet zij Isaac in het veld. Isaac zegt het middag gebed, het gebed dat tot voor de duisternis valt kan worden gebeden. Vanwege de enorme heilige uitstraling van Isaac, die immers als een offer voor HaSjem was, valt zij van de kameel en bedekt zij zich met een sluier, een teken van haar integer zijn.

Isaac leidt Rivka naar de tent van zijn moeder Sara en de drie dingen die tijdens het leven van Sara aan haar tent verbonden waren verschenen weer: de Sabbatskaarsen brandden weer van sabbat tot de volgende sabbat, er rustte weer een zegen op haar voedselbereiding en de wolk, een vorm van aanwezigheid van HaSjem, was weer aan haar tent verbonden.

Hiermee werd Isaac getroost vanwege het verdriet van het overlijden van zijn moeder. Rivka is de geschikte vrouw die de taak van Sara zal voortzetten.

Voor de tijd van Abraham stierven de mensen zonder enig voorteken. (*1) Een mens niesde en stierf. Vandaar dat wij iemand die niest gezondheid toewensen. Abraham wilde zich echter op de dood voorbereiden. Hij vroeg HaSjem om een teken voor het doodgaan. Hiermee is het begin van de ouderdom begonnen. De mensen zagen er toen altijd jong uit. De vader was niet van de zoon te onderscheiden. Onze huidige generatie wil ook graag jong blijven, maar of dit werkelijk een goed streven is valt te betwijfelen. Sinds Abraham zijn er grijze haren en rimpels, een teken dat wij ons moeten voorbereiden op de dag waarop wij weer tot de aarde terugkeren na een leven vol met Tora studie en het doen van goede daden.

Isaac en Ismaël brachten samen hun vader Abraham naar het graf in de spelonk van Machpela om hem naast zijn vrouw Sara te begraven. De volgorde van Isaac en Ismaël geeft aan dat Ismaël teruggekeerd is op het goede pad en Isaac als de eerstgeboren zoon van Abraham en de daarbij behorende rechten erkende. Genesis 25:9.

Chajjé Sara betekent het leven van Sara. Hoe valt het te rijmen dat de naam van deze parasja het leven van Sara heet, terwijl hier juist over haar dood wordt gesproken. Het leven van Sara hield niet op bij haar dood. Haar invloed als eerste aartsmoeder hield niet op te bestaan bij haar sterven. Haar invloed reikt ver, niet alleen op haar naaste familie maar op alle volgende generaties, tot op de dag van vandaag toe. Het is de enige maal dat het sterven van een vrouw zo uitgebreid in de Tora wordt beschreven. Het kan daarom niet anders zijn dan dat dit een belangrijke boodschap voor ons meedraagt. Laat daarom een ieder van ons zich aan het leven van aartsmoeder Sara spiegelen. (Bron: Malben - studiecentrum voor Noachieten.)

(*1) Midrash - Het jodendom kent een bijzondere vorm van bijbeluitleg, de *midrash*, die christenen vaak vreemd voorkomt. Naast de bijbeltekst zoals die op schrift gesteld is kent de joodse traditie een mondelinge traditie met allerlei nadere verklaringen en toepassingen van de schriftelijke traditie. Soms gaat het daarin om de interpretatie van regels uit de Tora, maar vaak ook om levenslessen die uit de tekst af te leiden zijn.

Jeshua (Jezus) sprak ook vaak in de *Midrash vorm - Gelijkenissen*, waarbij hij helemaal meeinging in de *rabbijnse traditie*.

- (*2) HaSjem, ook Ha-Sjeem = letterlijk 'de Naam' benaming voor 'de Aanwezige' de G'd van Israël.
- (*3) Mitswot, mits-we = gebod en tevens *goede daad*.
(Je kunt hierbij de nadruk leggen op het woord 'gebod' maar beter kun de de nadruk leggen op de 'goede daden' die uit het houden van de 'geboden' voortkomen.)
- (*4) Emuna = trouw, vertrouwen, geloof.

Shabbat Shalom. *Rinze*.